

Kulttuurihyvinvoinnilla on paljon käyttämätöntä potentiaalia Varsinais-Suomessa

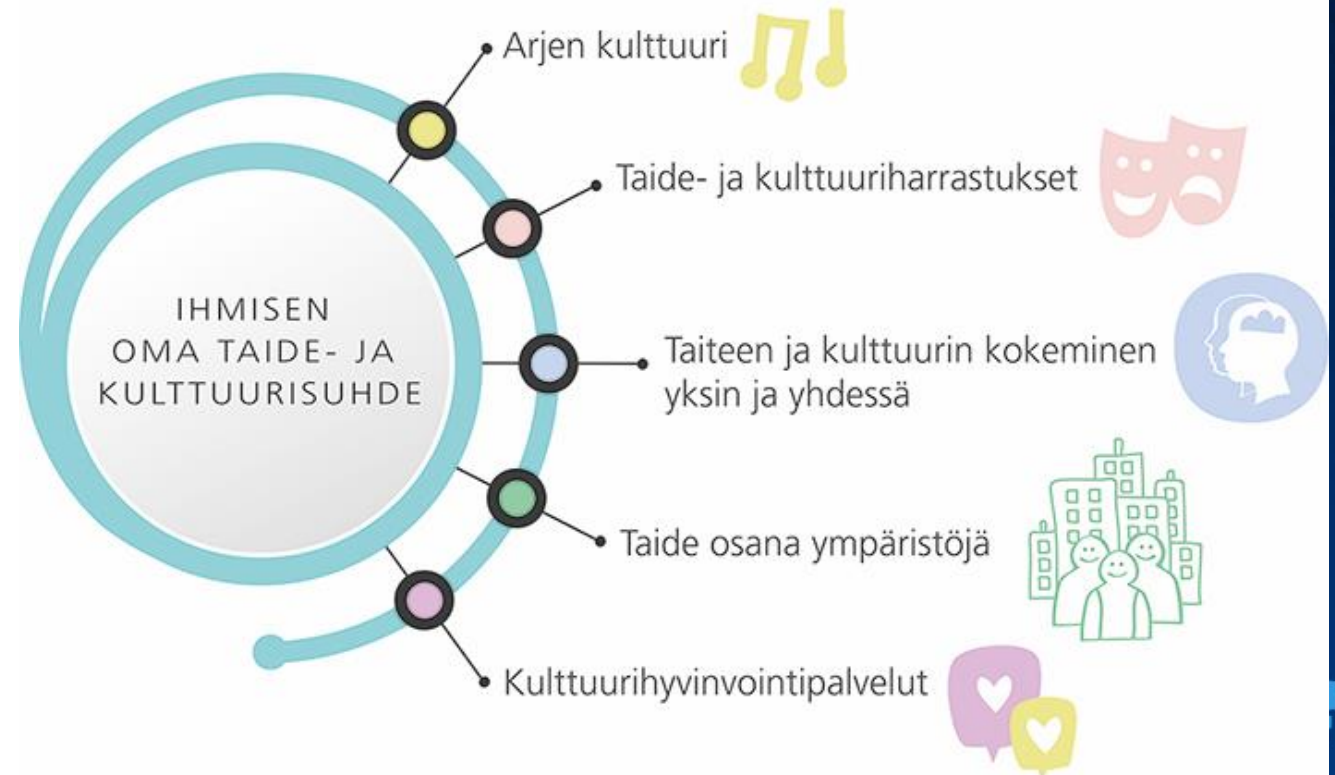
Anna-Mari Rosenlöf ja Tenna Käpylä

Mitä on kulttuurihyvinvointi?

- Yksilöllinen tai yhteisön kanssa jaettu kokemus kulttuurin, taiteen ja luovan toiminnan positiivisista merkityksistä ja vaikutuksista hyvinvoinnille.
- Kulttuuritapahtumiin ja -toimintaan sekä taidetoimintaan osallistumista sekä kokijana että tekijänä
- Kulttuuri laajasti ymmärrettynä – ei vain korkeakulttuuria!
- Harrastukset, osallistuminen kulttuuritapahtumiin, tavoitteelliset kulttuurihyvinvointipalvelut, ohjaus omaehtoiseen ja ryhmässä tapahtuvaan taiteen tekemiseen ja kulttuurin kokemiseen.
- vapaaehtoistoiminta, ammattilaistoiminta

KULTTUURIHYVINVOINNIN ULOTTUVUUKSIA

Tutkimus- ja kokemustieto kannustavat toimimaan

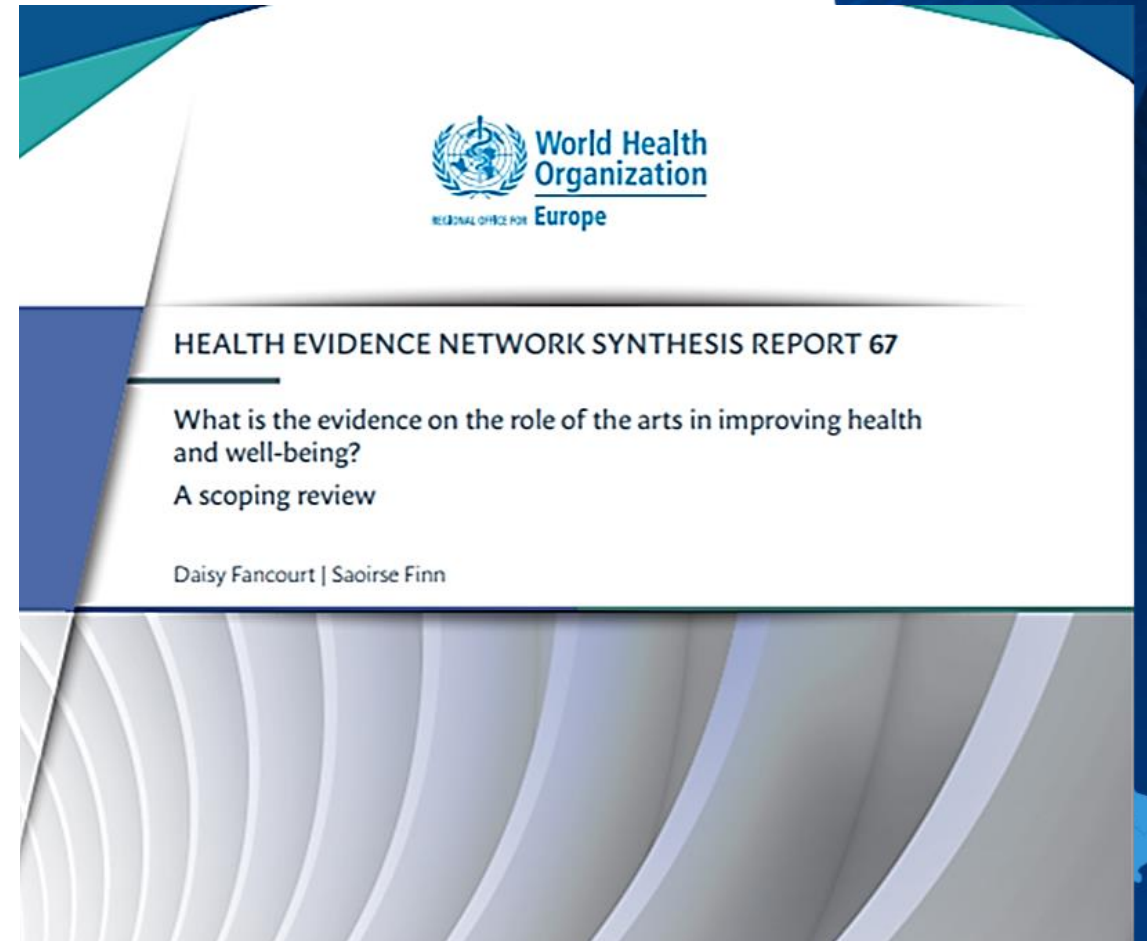
Taidetoimintaan, kulttuuriin ja luovaan toimintaan osallistuminen sekä kokijana että tekijänä voi ehkäistä lukuisia psyykkisiä ja fyysisiä sairauksia sekä hoitaa ja auttaa selviytymään useiden akuuttien ja kroonisten sairauksien kanssa.

Yli 95 % mielenterveyskuntoutujista pitää kulttuuria sopivana muotona mielenterveysongelmien selättämisessä.

- Mielenterveysbarometri 2021

Kohti Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta

Mihin kulttuurilla ja taidetoiminnalla voidaan vaikuttaa?

- mielen hyvinvointi ja stressin hallitseminen
- toimintakyky ja omien voimavarojen käyttöönotto
- elämänlaatu
- osallisuuden ja merkityksellisyyden kokemus sekä yhteiskuntaan kiinnittyminen
- ahdistuneisuuden ja masentuneisuuden vähentyminen
- syrjäytymisen ehkäisy
- Tutkimusten mukaan monet hyvinvoinnin haasteista kärsivät ihmiset, jotka erityisesti hyötyisivät taide- ja kulttuuritoimintaan osallistumisesta, jäävät usein toiminnan ulkopuolelle esimerkiksi sosioekonomisesta asemasta tai puutteellisesta palveluohjauksesta johtuen.

Kuva: Läntinen tanssin aluekeskus.

Kulttuuri on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palettia

- **Lainsäädännöllinen perusta:** Terveystoimintolaki, Laki kuntien kulttuuritoiminnasta, Laki yleisistä kirjastoista, Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, Laki hyvinvointialueista ...
- [Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen periaatepäätös ja toimeenpanosuunnitelma 2030](#)
 - Hyvinvointialueet merkitty yhteistyökumppaniksi 12 kulttuurihyvinvointiin liittyvässä toimenpiteessä
- Teaviisari Kulttuuri (2019, 2021)
- Elintapaohjauksen tarkistuslista (STM 2022)

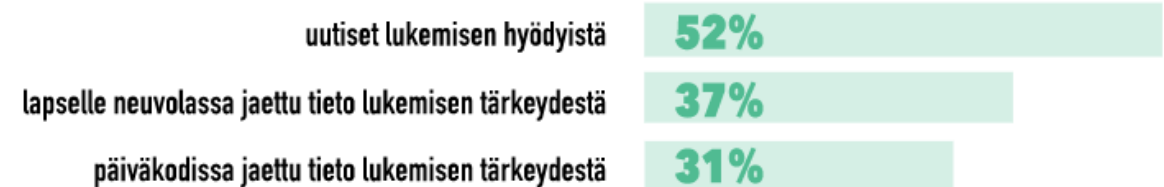
Kuva: Adobe Stock.

Esimerkki: neuvola voi tukea lapselle lukemista

Tutkimusnäyttö:

- Vanhemman lukeminen ja laulaminen lapselle vahvistaa vanhemman ja vauvan välistä suhdetta, edistää kielen oppimista ja kehittymistä sekä vuorovaikutustaitoja.

Perheiden lukutottumuksiin vaikuttaa:

Perheiden kaipaama tuki lukemisen innostamiseksi:

Eritasoista tukea erilaisille asiakkaille

- **Viestintä:** esitteitä kunnan ja järjestöjen kulttuuritoimintaan sekä kirjastoon
- **Neuvonta:** terveydenhoitaja kannustaa lukemiseen, laulamiseen ja vertaistukiryhmiin (valmiit materiaalit esim. Luelapselle.fi, yhteistyö oman kunnan kirjaston, kulttuurin ja järjestöjen kanssa)
- **Asiakastyö:** tuetut kulttuurilähetteet, vanhempainryhmät, taide- ja kulttuurisisällöt menetelminä ryhmäneuvolassa tai vertaisryhmissä

Kuva: Adobe Stock.